

Flora- en faunaonderzoek

Rijksweg 9
Malden

Flora- en faunaonderzoek

Rijksweg 9 Malden

Titel	Flora- en faunaonderzoek Rijksweg 9 Malden
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Buro Boot Plesmanstraat 5 3900 AM Veenendaal
Datum	21 mei 2013
Status	Definitief

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

tel 0566-632073
fax 0566-632074

mbleijerveld@planet.nl

www.ruimtevooradvies.nl

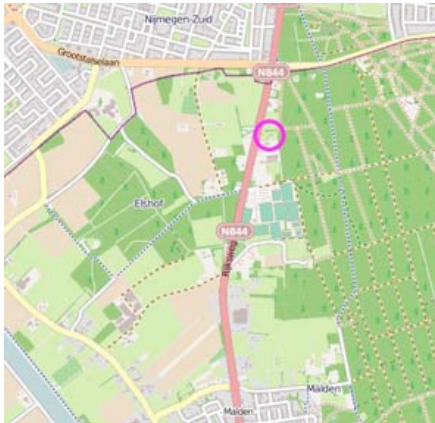
INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Opzet onderzoek	
1.3	Plangebied en ingreep	
2	WETTELIJK KADER	4
2.1	Inleiding	
2.2	Flora- en faunawet	
2.3	Natuurbeschermingswet	
2.4	Ecologische hoofdstructuur	
2.5	Rode lijsten	
3	RESULTATEN	7
3.1	Gebiedsbeleid	
3.2	Veldonderzoek flora	
3.3	Veldonderzoek fauna	
4	CONCLUSIES	9

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Rijksweg 9 te Malden (gem. Heumen) ligt een woonerf, waarvan een groot deel in gebruik was als kattenpension. Het voornemen bestaat om het erf te splitsen en een extra woning te bouwen. Daartoe worden de bedrijfsgebouwen gesloopt. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet), Natuurbeschermingswet (NB-wet) en het Streekplan.

Figuur 1. Buitengebied tussen Nijmegen en Malden met globale ligging plangebied (cirkel).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde *quick scan* van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Ff-wet respectievelijk NB-wet.

Een *quick scan* betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De *quick scan* is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een *quick scan* geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Opzet onderzoek

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor is zover mogelijk en nodig gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen en de website van Waarneming. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruikgemaakt van diverse overheidswebsites. Op 15 mei 2013 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied en ingreep

Het plangebied wordt gevormd door een erf met woning aan de rijksweg 9. Aan de straatzijde ligt de woning met tuin die ongeveer een derde van het erf beslaan. Ten noorden hiervan ligt een half-verharde parkeerplaats. Het gedeelte aan de achterzijde was in gebruik als kattenpension. Het erf is omgeven door een weiland aan de noordzijde, bos aan de oostzijde en een woonerf aan de zuidzijde. Het terrein heeft het karakter van een bostuin. Op het bedrijfsterrein staan verschillende Amerikaanse eiken, Gewone esdoorns en – langs de zuidrand – sparren. Sommige eiken en esdoorns zijn oud en hebben een aanzienlijke diameter. In het centrum van het terrein staat een grote bakstenen schuur met lage gevels en een schuin bitumen dak. De schuur beschikt over een spouw die echter niet toegankelijk is, omdat ventilatiegaten ontbreken en het dak nauw aansluit op de gevels. In de zuidwesthoek staat een houten schuurtje. Hiernaast staan op het terrein vele houten en gazen hokken die nu in gebruik zijn door honden, kippen en duiven. Verder zijn afgerasterde rennen afwezig die worden gebruikt door kippen en verschillende honden. Het terrein is voor een belangrijk deel onverhard. Het intensieve gebruik door dieren heeft geresulteerd in een vrijwel onbegroeide bodem. Ook een struiklaag ontbreekt op enkele kleine Gewone vlieren na. Het gehele terrein is van de omgeving afgescheiden door een schutting.

Het voornemen bestaat om het erf te splitsen en op het achterste deel van het erf een extra woning te bouwen. Op het voormalige bedrijfsterrein worden alle schuren, hokken enzovoort afgebroken. De extra woning komt op de locatie van de stenen schuur. Het terrein behoudt het bostuinkarakter en in principe blijven de bomen behouden met uitzondering van de sparren langs de zuidrand. De toegang tot de extra woning verloopt langs de noordrand vanaf de parkeerplaats.

Figuur 2. Luchtfoto plangebied met erfgrans (geel) en de grens (oranje) tussen het woonerf (l) en het bedrijfsterrein (r).

Figuur 3. Inrichtingsschets toekomstige situatie.

Foto 1. Parkeerplaats in de noordwesthoek van het erf.

Foto 2. Noordelijke strook van het plangebied met op de achtergrond de woning.

Foto 3. Centrum van het plangebied met op de achtergrond de woning.

Foto 4. Zuidelijke strook van het plangebied.

Foto 5. Zuidgrens plangebied met te kappen sparren.

Foto 6. Centrum plangebied met stenen schuur.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. In deze twee wetten zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetlands-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar.

2.2 Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten in Nederland is geregeld via de Flora- en faunawet. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen kan op grond van artikel 75 worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld door de Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I.

Verbodsbepalingen

Art. 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op andere wijze van de groeiplaats verwijderen van beschermde planten.

Art 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde dieren.

Art 10: Het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.

Art 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren.

Art 12: Het zoeken, beschadigen of uit het nest halen van eieren van beschermde dieren.

De beschermde soorten zijn ondergebracht in drie tabellen die elk een ander beschermingsregime kennen.

In tabel 1 zijn de algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen, en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen.

In tabel 2 zijn de minder algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen, mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. In overige gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een lichte toetsing wordt toegepast.

In tabel 3 zijn de strikt beschermde soorten ondergebracht, waaronder bijlage 4-soorten van de Habitatrichtlijn. In geval van bestendig gebruik en beheer geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen (uitgezonderd art. 10), mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ingrepen is in alle gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een zware toetsing wordt toegepast.

Bij lichte toetsing wordt één criterium gehanteerd:

1) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bij zware toetsing worden drie criteria gehanteerd:

1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang,

2) er is geen alternatief,

3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (Art. 2). Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

Per 26 augustus 2009 is de beoordeling van ontheffingen en het gebruik van gedragscodes gewijzigd als gevolg van uitspraken van de Raad van State. Verder is de lijst uitgebreid van vogels waarvan de nestplaats jaar rond is beschermd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn is het alleen nog mogelijk ontheffing te krijgen op grond van een belang dat is opgenomen in de Habitatrichtlijn. Ontheffing op basis van belang j ' de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling' van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten is niet meer mogelijk. Met betrekking tot de soortgroep vogels kan daarnaast ook geen ontheffing meer worden aangevraagd op basis van belang e 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'

Er is nadruk komen te liggen op het voorkomen van negatieve effecten. Bij ingrepen die negatieve effecten hebben zijn er twee mogelijkheden:

1. Mitigatie

Wanneer door toepassing van mitigerende maatregelen negatieve effecten kunnen worden voorkomen, is een ontheffing niet meer verplicht.

2. Ontheffing

Wanneer mitigatie niet mogelijk is, dient een ontheffing te worden aangevraagd.

ontheffing

Bij de beoordeling dienen de volgende vragen in onderstaande volgorde te worden beantwoord:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- Is er een wettelijk belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Dienst Regelingen beoordeelt vervolgens of het wettelijk belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en).

Tabel 2-soorten

Tabel 2-soorten worden getoetst aan de gunstige staat van instandhouding. Een gedragscode kan ook uitkomst bieden voor Tabel 2-soorten. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit. Daarbij moet worden aangetoond dat precies zo wordt gewerkt als de gedragscode aangeeft.

Vogels

Voor vogels is ontheffing alleen mogelijk op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b) *
- Veiligheid van het luchtverkeer (c)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)

Tabel 3-soorten

Bijlage 1-soorten

Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 is ontheffing mogelijk op grond van alle belangen uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1-soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep.

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn

Voor Bijlage IV-soorten uit Tabel 3 alleen ontheffing mogelijk op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

2.3 Natuurbeschermingswet

De NB-wet heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden met een hoge ecologische waarde in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Verder vallen ook Beschermd Natuurmonumenten onder de NB-wet. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De vier genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende Provincie.

2.4 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De begrenzing van de EHS wordt door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in provinciale streekplannen. Per eenheid zijn natuurdoeltypen geformuleerd. In of in de nabijheid van EHS-gebieden zijn handelingen verboden die de waarden, kenmerken of functies van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van groot openbaar belang. In dat geval dienen negatieve effecten wel te worden gecompenseerd.

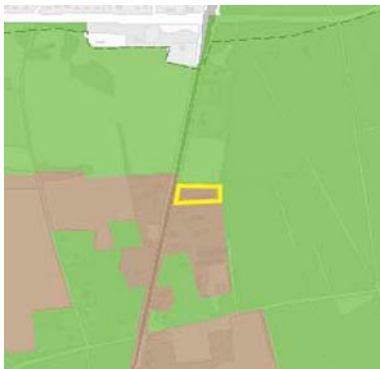
2.5 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3 RESULTATEN

3.1 Gebiedsbeleid

Het plangebied is onderdeel van een Ecologische Verbindingszone en wordt omgeven door kerngebied van de Ecologische Hoofdstructuur. Van het erf is alleen de noordelijke strook van het bedrijfsterrein opgenomen in het Natuurbeheerplan. Het natuurbeheertype is 'droog bos met productie'. De verbindende waarde van het erf is in de huidige staat gering vanwege de schutting rond het terrein, de vele rasters op het terrein en de aanwezigheid van loslopende honden. De functiewijziging verkleint het bouwoppervlak terwijl het bostuinkarakter behouden blijft. Tevens is het aannemelijk dat de druk op bodem en kruid- en struiklaag aanzienlijk zal afnemen, wanneer de vele dieren verdwijnen. Om deze redenen is een negatief effect op de EVZ en EHS uit te sluiten. Toetsing van de effecten op de EHS wordt niet noodzakelijk bevonden, maar het is raadzaam om dit in een vroeg stadium aan het bevoegde gezag voor te leggen.

Figuur 4. Ligging plangebied (geel) t.o.v. EHS (groen) en EVZ (bruin).

Figuur 5. Natuurbeheertypen rond het plangebied met in bruin 'droog bos met productie'.

3.2 Veldonderzoek flora

Op het terrein ontbreekt een kruidlaag vrijwel volledig. Her en der groeide wat Straatgras en Stinkende gouwe. De bodem van het terrein is vermoedelijk zeer voedselrijk door langdurige en hoge dierenbezetting. Op basis van het gebruik en de aanwezige vegetatie is het voorkomen van bedreigde en strikter beschermde plantensoorten uit te sluiten.

3.3 Veldonderzoek fauna

Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren worden beschermd door de Flora- en faunawet. Er zijn geen zoogdieren of sporen waargenomen. Het plangebied is nauwelijks geschikt voor grondgebonden zoogdieren door de hoge dierenbezetting (waaronder loslopende honden) en het ontbreken van een kruid- en struiklaag. Vermoedelijk maken enkele algemene, kleine zoogdieren gebruik van het terrein, zoals Huisspitsmuis en Gewone bosmuis. Grotere grondgebonden soorten zijn uit te sluiten. Het is aannemelijk dat in het aangrenzende bos Eekhoorn (tabel 2) voorkomt. Deze soort is ook in de kronen van de bomen op het terrein te verwachten. Het plan is niet van invloed op het gebruik van het terrein door Eekhoorn. Het voorkomen van andere strikter beschermde soorten is uitgesloten.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd (tabel 3/bijlage IV HR). Verblijfplaatsen bevinden zich in bomen of kunstwerken, zoals gebouwen. Geen van de aanwezige

bedrijfsgebouwen is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Met uitzondering van de stenen schuur gaat het om gazen of enkelwandige hokken met plat dak van golfplaat en dergelijke. De spouw van de stenen schuur is niet toegankelijk, omdat ventilatiegaten ontbreken en alle overgangen langs de randen van de muur nauw aansluiten of zijn gevuld. Het dak bestaat uit houten platen die van een laag bitumen zijn voorzien. Holten onder de dakbedekking ontbreken. In de oudere bomen ontbraken evidente holten, maar wel was soms veel dood hout aanwezig. Verblijfplaatsen zijn niet geheel uit te sluiten op basis van een visuele inspectie vanaf de grond. Een negatief effect op eventuele verblijfplaatsen is uit te sluiten, omdat de bomen behouden blijven. Vermoedelijk is het terrein onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. Hierop is geen negatief effect te verwachten, omdat het karakter van het terrein behouden blijft.

Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd. Op en rond het terrein waren enkele gebruikelijke bossoorten aanwezig, te weten Tjiftjaf, Merel, Vink, Heggenmus, Grote bonte specht en Goudhaantje. Het terrein is beperkt geschikt voor broedvogels, omdat een kruid- en struiklaag ontbreekt. Grondbroeders zijn uit te sluiten. Wel is een aantal soorten te verwachten die in de kronen broeden. De bedrijfsgebouwen zijn niet geschikt als nestplaats met uitzondering van een nestkast die aan de stenen schuur hangt.

Het terrein is alleen geschikt voor soorten met een vaste nestplaats die in bomen broeden, zoals roofvogels en Ransuil. In de bomen zijn geen grotere nesten aangetroffen die wijzen op vaste nestplaatsen. Op het terrein was Huismus aanwezig, maar nestplaatsen zijn hier uitgesloten. De soort broedt elders in de omgeving.

Amfibieën

Alle soorten amfibieën en reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Oppervlaktewater ontbreekt op het terrein, zodat voortplanting van amfibieën is uit te sluiten. Als landbiotoop is het plangebied ongeschikt voor amfibieën en reptielen vanwege het ontbreken van een kruid- en struiklaag en vanwege de vele loslopende dieren.

Vissen

Binnen en rond het plangebied komt geen oppervlaktewater voor. Een effect op vissen in het algemeen is daarom uitgesloten.

Ongewervelden

Het plangebied vertegenwoordigt geen belang voor beschermde soorten uit de overige soortgroepen. Een negatief effect op beschermde soorten uit de groep ongewervelden is uitgesloten.

4 CONCLUSIES

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt in en in de directe omgeving van de Ecologische Hoofdstructuur. Het terrein zelf is onderdeel van een Ecologische verbindingszone. Op grond van het gebruik en de inrichting is het belang van het terrein voor de verbindingszone te verwaarlozen. Een negatief effect op de EHS als gevolg van het plan is uit te sluiten. Het is aan te raden dit aan het bevoegde gezag voor te leggen.

Flora

- Er zijn geen bedreigde of beschermde plantensoorten aangetroffen. Het voorkomen van bedreigde en strikter beschermde soorten is uit te sluiten.

Fauna

- De ingreep kan een negatief effect hebben op tabel 1-soorten uit de groep zoogdieren. Voor dergelijke soorten geldt een algemene vrijstelling in geval van ruimtelijke ontwikkelingen.
- De te slopen gebouwen zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen (tabel 3/bijlage IV HR). In de bomen zijn verblijfplaatsen niet geheel uit te sluiten. Het plan is hierop niet van invloed. Het plan is tevens niet van invloed op vlieg- en foerageroutes.
- In de opgaande begroeiing zijn broedsels van vogels zonder vaste nestplaatsen te verwachten. In de te slopen gebouwen zijn broedvogels uit te sluiten met uitzondering van opgehangen nestkasten.
- Op het terrein zijn geen broedvogels met vaste nestplaatsen gevonden.
- Het plan is niet van invloed op strikter beschermde zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen en ongewervelden.

Uit het onderzoek komen naar voren dat het plan – wat de strikter beschermde soorten betreft – een negatief effect kan hebben op de broedvogels zonder vaste nestplaats. Het is verboden broedsels van vogels te verstoren of te vernielen. Met uitzondering van een nestkast die aan de stenen schuur hangt, zijn geen broedvogels in de bedrijfsgebouwen te verwachten. Wel kunnen vogels in de directe omgeving broeden, waaronder het aangrenzende bos dat tot de EHS behoort. Daarom dienen luide werkzaamheden en de kap van bomen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, dat wil zeggen buiten de periode half maart – half juli. Eerdere en latere nestgevallen zijn mogelijk. Het is veiliger om niet te werken in de periode half maart-half augustus. In de periode november-februari is de kans op verstoring van broedsels nihil. Er is aangenomen dat met name de sloop en het bouwrijp maken met een hoge geluidbelasting gepaard gaan. Er mag wel binnen de broedtijd worden gewerkt indien de werkzaamheden voor half maart zijn gestart. Dit geldt niet voor de kap van bomen. Ten slotte is het raadzaam de nestkast te verwijderen, mits deze niet in gebruik is als nestplaats.

